

LES 2

VERBUM A-STAMMEN 1

A. GRAMMATICA

Zoals de substantiva voor de verbuiging in zes groepen worden verdeeld, zo onderscheidt men de verba naar de laatste letter van de praesensstam voor de vervoeging (coniugatio) in vier afdelingen (a-, e-, i-, en consonantstammen). Anders dan bij de substantiva keren bij alle verba dezelfde uitgangen telkens terug.

Het voorbeeld (paradigma) voor de a-stammen is laudare, loven, prijzen, praesensstam lauda.

Hier volgen Praesens (onv. tegenwoordige tijd), Imperfectum (onv. verleden tijd) en Futurum (onv. toekomstige tijd).

Praesens	Imperfectum	Futurum.
laudo	laudabam	laudabo
laudas	laudabas	laudabis
laudat	laudabat	laudabit
laudamus	laudabamus	laudabimus
laudatis	laudabatis	laudabitis
laudant	laudabant	laudabunt

Opmerkingen:

1. Voornaamwoorden. De onderwerpen ik, je enz. worden in het Latijn niet – behalve dan wanneer men ze een enkele keer met nadruk wil zeggen – afzonderlijk genoemd.
 2. Laudare is de Infinitivus, de onbepaalde (wijs).
 3. Laudo is ontstaan uit lauda-o.
 4. Stam. De praesensstam krijgt men als regel door van de Infinitivus de uitgang -re (bij andere werkwoorden -ere) weg te laten.
 5. Het woord infinitivus (onbepaald) is een bijvoeglijk naamwoord bij modus, wijze, maat; zo zijn de namen der tijden bijv. naamwoorden bij het substantivum tempus.
-

B. VOCABULARIUM

filia	dochter	lacrimare	(be) wenen, huilen
patria	vaderland, vaderstad	ornare	1 versieren
poeta	dichter		2 uitrusten
amare	beminnen, houden van	pugnare	vechten, strijden
ambulare	wandelen	vocare	1 roepen
donare	schenken, begiftigen		2 noemen
habitare	(be)wonen		

C. OEFENING

1. Cornelia et¹ Lesbia in² via ambulat.
2. Puellae portam rosis ornabant.
3. Puellis rosas donabit.
4. Rosis puellam ornabunt.
5. Rosae puellam ornabunt.
6. In silva habitabas.
7. Puellae agricolam vocabunt.
8. Filiae agricolae lacrimabant.
9. Incolae patriam amant.
10. Agricolae³ tres⁴ filiae sunt⁵.
11. Incolae insularum sagittis pugnabant.
12. Filiae agricolae portas coronis ornabunt.
13. Puellae⁶ rosae sunt.
14. Cur⁷ incolis sagittas non donatis?
15. Silvae terram ornant.

1 et = en.

2 in + abl. = in, op.

3 Romeinen zeggen vaak in plaats van 'ik heb een boek' 'aan mij is een boek'; agricolae is hier dativus.

4 tres = drie.

5 sunt = (zij) zijn.

6 dativus. Ook de vertaling 'meisjes zijn rozen' zou kunnen. De formulering is nogal dubbelzinnig.

7 cur = waarom.

16. Cur agricolis, incolae, sagittas donabatis?
 17. Agricolaе patria Italia est.
 18. Poetam corona donabimus.
-